

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2022–2023

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria filosofiei și noțiuni de filosofie creștină I			2.2. Cod disciplină	OLR1226		
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. habil. Nicolae Turcan						
2.4. Titularul activității de seminar	Conf. univ. dr. habil. Nicolae Turcan						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					4
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					4
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					22

3.7 Total ore studiu individual	22
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	50
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
--------------------	---------------

4.2. de competențe	Nu este cazul
--------------------	---------------

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1. Cunoașterea filosofilor relevanți pentru gândirea occidentală și pentru gândirea creștină până în modernitate • C2. Utilizarea principalelor concepte ale istoriei filosofiei • C3. Înțelegerea raporturilor dintre filosofie și teologie
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1. Aplicarea spiritului critic, bazat pe argumente și informații preluate din texte • CT2. Analiza și interpretarea textelor filosofice • CT3. Comparația și sinteza mai multor texte care dezbat aceeași temă, dar au puncte de vedere diferite

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducere în istoria filosofiei occidentale și a raporturilor dintre filosofie și teologia creștină, din Antichitate, până în modernitate (inclusiv).
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Introducere în gândirea marilor filosofi occidentali, din Antichitate și până în modernitate • Introducere în metodele filosofiei, metafizică, ontologie și filosofia religiei • Introducere în raporturile dintre filosofie și teologia creștină

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Presocraticii (sec. VII–V î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
2. Socrate (469–399 î.Hr.) și Platon (cca. 427–347 î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
3. Aristotel (384–322 î.Hr.)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
4. Filosofia elenistă. Cinicii, epicureicii (sec. IV–I î.Hr.), stoicii (sec. III î.Hr.–II d.Hr.) și scepticii	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	

5. Neoplatonismul (sec. II–IV). Plotin (204–270)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
6. Filosofia patristică (sec. II–VIII)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
7. Filosofia medievală (sec. IX–XIV)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
8. Filosofia Renașterii (sec. XV–XVI)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
9. Raționalismul. Descartes (1596–1650), Leibniz (1646–1716), Spinoza (1632–1677)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
10. Empirismul: Locke (1632–1704), Berkeley (1685–1753), Hume (1711–1776)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
11. Iluminismul: apologia și critica religiei. Pascal (1623–1662), Voltaire (1694–1778), Jean-Jacques Rousseau (1712–1778)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
12. Idealismul german I. Immanuel Kant (1724–1804)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
13. Idealismul german II. Fichte (1762–1814), Schelling (1775–1854)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
14. Idealismul german III. G.W.F. Hegel (1770–1831)	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	
8.2 Seminarii		
1. <i>Presocraticii. Fragmentele eleaților: Xenofanes, Parmenides, Zenon, Melissos</i> , traducere de D.M. Pippidi, Teora, București, 1998, pp. 63–71, 125–129.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
2. PLATON, <i>Phaidon</i> , 61 d–70 a, 100 a–107 c (pp. 155–168, 217–230).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
3. ARISTOTEL, <i>Metafizica</i> , traducere de Șt. Bezdechi, note și indice alfabetic de Dan Bădărău, IRI, București, 1996, cartea I (A), cap. 3, 9 (teoria celor patru cauze, critica teoriei Ideilor), 983 a–984 b; 990 b–993a, pp. 22–23, 52–66.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

4. EPICTET, <i>Manualul și Fragmente</i> , traducere de C. Fedeleș și D. Burtea, prefață de Traian Diaconescu, Saeculum Vizual, București, 2002, pp. 40, 61, 63, 66, 73–82.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
5. PLOTIN, <i>Enneada I, 2 (19) „Despre virtuți”</i> , în PLOTIN, <i>Enneade I–II</i> , vol. I, traducere de Vasile Rus, Liliana Peculea, Alexander Baumgarten și Gabriel Chindea, IRI, București, 2003, pp. 127–139.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
6. SF. DIONISIE AREOPAGITUL, <i>Despre teologia mistică</i> , în Sf. Dionisie Areopagitul, <i>Opere complete</i> , traducere de Dumitru Stăniloae, Paideia, București, 1996, pp. 247–250.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
7. TOMA DIN AQUINO, <i>Summa theologica</i> („Questio II. Despre Dumnezeu. Oare există El?”)	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
8. NICOLAUS CUSANUS, <i>De docta ignorantia</i> (Biblioteca medievală), traducere de Andrei Bereschi, ediție bilingvă, Polirom, Iași, 2008, pp. 185–191 („Despre teologia negativă”).	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
9. DESCARTES, RENE, <i>Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe</i> , traducere de Daniela Roventța-Frumușani, Alexandru Boboc, note, comentarii, bibliografie de Alexandru Boboc, Editura Academiei Române, București, 1990, partea a IV-a, pp. 129–134. PASCAL, BLAISE, <i>Cugetări</i> , text integral, ediția Brunschvicg, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, Aion, Oradea, 1998, pp. 149–150, 250–256.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
10. DAVID HUME, <i>Cercetare asupra intelectului omenesc</i> , Mircea Flonta, Adrian-Paul Iliescu și Constanța Niță, București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987, cap. „II. Despre originea ideilor”, pp. 98–103.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
11. VOLTAIRE, <i>Candid sau optimismul</i> , traducere de Al. Philippide, studiu introductiv, note și tabel cronologic de N.N. Condeescu, Hyperion, Chișinău, 1993, pp 293–297.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
12. KANT, IMMANUEL, <i>Critica rațiunii pure</i> , trad. Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, Ed. Științifică, București, 1969, cap. „Introducere”, pp. 41–61.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
13. SCHELLING, F.W.J., <i>Sistemul idealismului transcendent</i> , traducere de Radu Gabriel Pârvu, Humanitas, București, 1995, cap. „Introducere”, § 1–§ 4, pp. 11–24.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	

14. HEGEL, G. W. F., <i>Fenomenologia spiritului</i> (Cogito), traducere de Virgil Bogdan, IRI, București, 2000, cap. „Introducere”, pp. 51–61.	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	
---	--	--

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

Bibliografie pentru curs

1. BEAUFRET, JEAN, *Lecții de filozofie*, vol. I-II, traducere de Ilie Gyurcsik și Margareta Gyurcsik, ediție stabilită de Philippe Fouillaron, Amarcord, Timișoara, 1999.
2. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 1, *Grecia și Roma*, traducere de Ștefan Dominic Georgescu și Dragoș Roșca, ALL, București, 2008.
3. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 2, *Filosofia medievală*, studiu introductiv de Anton Adămuț, traducere de Mihaela Pop și Andreea Rădulescu, ALL, București, 2009.
4. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 3, *Filosofia medievală târzie și renașcentistă*, traducere de Ana-Maria Datcu și Sorana Man, ALL, București, 2008.
5. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 4, *Raționalistii. De la Descartes la Leibniz*, traducere de Catinca Florescu și Dan-Roberta Bișa, ALL, București, 2011.
6. COPLESTON, FREDERICK, *Istoria filozofiei*, vol. 7, *Filosofia germană din secolele XVIII și XIX*, traducere de Catinca Florescu și Dan-Roberta Bișa, ALL, București, 2008.
7. DIOGENES LAERTIOS, *Despre viețile și doctrinele filozofilor*, trad. C. I. Balmuș, studiu introductiv și comentarii de Aram M. Frenkian, Polirom, Iași, 1997.
8. FELLMAN, FERDINAND (ed.), *Istoria filozofiei în secolul al XIX-lea*, traducere de Emil Bădici, Filotheia Bogoiu, Valentin Cioveie, Adela Hatu, Laurian Kertesz și Ioan-Lucian Muntean, All Educational, București, 2000.
9. FLEW, ANTONY, *Dicționar de filozofie și logică*, traducere de D. Stoianovici, Humanitas, București, 1996.
10. GILSON, ÉTIENNE, *Filozofia în Evul Mediu. De la începuturile patristice până la sfârșitul secolului al XIV-lea*, traducere de Ileana Stănescu, Humanitas, București, 1995.
11. GILSON, ÉTIENNE, *Dumnezeu și filozofia (Aletheia 26)*, traducere de Alex Moldovan, ediția a 2-a, cu un cuvânt înainte de Jaroslav Pelikan, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2005.
12. HERSCH, JEANNE, *Mirarea filozofică. Istoria filozofiei europene*, traducere de Drăgan Vasile, Humanitas, București, 1994.
13. KUNZMANN, PETER, FRANZ-PETER BURKARD și FRANZ WIEDMANN, *Atlas de filozofie*, traducere de Monica-Maria Aldea, Enciclopedia RAO, București, 2004.
14. REALE, GIOVANNI, *Înțelepciunea antică. Terapie pentru suferința omului de astăzi*, traducere de Claudia Di Benedetto și Cristian Șoimușan, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2005.
15. RUSS, JACQUELINE, *Panorama ideilor filozofice. De la Platon la contemporani*, traducere de Margareta Gyurcsik, Amarcord, Timișoara, 2002.
16. TURCAN, NICOLAE, *Începutul suspiciunii. Kant, Hegel & Feuerbach despre religie și filozofie (Theologia Socialis 19)*, Eikon, Cluj-Napoca, 2011.
17. TURCAN, NICOLAE, *Filosofia pe scurt*, vol. 1: *De la presocratici la Hegel*, Eikon, București, 2021.

Bibliografie pentru seminar

1. ***, *Presocraticii. Fragmentele eleaților*, traducere de D. M. Pipidi, Teora, București, 1998.
2. ARISTOTEL, *Metafizica*, traducere de Șt. Bezdechi, note și indice alfabetic de Dan Bădărău, IRI, București, 1996.
3. CUSANUS, NICOLAUS, *De docta ignorantia (Biblioteca medievală)*, traducere de Andrei Bereschi, ediție bilingvă, Polirom, Iași, 2008.
4. DESCARTES, RENÉ, *Meditații metafizice*, traducere de Ion Papuc, Crater, București, 1997.

5. DIONISIE AREOPAGITUL, SF., *Despre teologia mistică*, în SF. DIONISIE AREOPAGITUL, *Opere complete*, traducere de Dumitru Stăniloae, Paideia, București, 1996, pp. 247-250.
6. EPICTET, *Manualul și Fragmente*, traducere de C. Fedeleş și D. Burtea, prefață de Traian Diaconescu, Saeculum Vizual, București, 2002.
7. HEGEL, G. W. F., *Fenomenologia spiritului (Cogito)*, traducere de Virgil Bogdan, IRI, București, 2000.
8. HUME, DAVID, *Cercetare asupra intelectului omenesc*, traducere de Mircea Flonta, Adrian-Paul Iliescu și Constanța Niță. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
9. KANT, IMMANUEL, *Critica rațiunii pure*, traducere de Nicolae Bagdasar și Elena Moisuc, Editura Științifică, București, 1969.
10. MARCUS AURELIUS, *Gânduri către sine însuși (Surse clasice)*, traducere de Cristian Bejan, ediție bilingvă, Humanitas, București, 2013.
11. PASCAL, BLAISE, *Cugetări*, text integral, ediția Brunshvicg, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, Aion, Oradea, 1998
12. PLATON, *Phaidon*, în *Opere complete*, vol. 2, traducere de Petru Creția, Humanitas, București, 2002, pp. 149–245.
13. PLOTIN, *Enneade*, vol. I, traducere de Vasile Rus, Liliana Peculea, Alexander Baumgarten și Gabriel Chindea, IRI, București, 2003.
14. SCHELLING, F.W.J., *Sistemul idealismului transcendent*, traducere de Radu Gabriel Pârvu, Humanitas, București, 1995.
15. TOMA DIN AQUINO, *Summa theologica*, vol. 1, prefață de Adriano Oliva, O.P., lămuriri preliminare de Alexander Baumgarten, traducere de Alexander Baumgarten, Cristian Bejan, Andrei Bereschi, Gabriel Chindea, Marcela Ciortea, Emanuel Grosu, Laura Maftei, Mihai Maga, Adrian Muraru, Laura-Maria Popoviciu, Vasile Rus, Delia Savinescu și Wilhelm Tauwinki, Polirom, Iași, 2009.
16. VOLTAIRE, *Candid sau optimismul*, traducere de Al. Philippide, studiu introductiv, note și tabel cronologic de N.N. Condeescu, Hyperion, Chișinău, 1993.

10 .Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul oferă cunoștințe de istoria filosofiei viitorilor profesori de religie și preoți.

11. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	Test grilă & comentariu de text / Răspuns oral la un subiect extras	70 %
		Din oficiu	10 %
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>Activitate la seminar</i>	Prezentarea unei lucrări de seminar / Implicare în dezbaterile de la seminar	20 %
10.6 Standard minim de performanță: Răspunsul la cel puțin o întrebare orală și punctaj de trecere la testul			

grilă.

Data completării

25.04.2022

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în catedră

30.04.2022

Semnătura director de departament

.....